

Handling 2022 nr 63

Revidering av Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning till följd av ny intäktsrekommendation

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 25 januari 2022 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Reviderad version av Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antas.

Göteborg den 23 mars 2022
Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-01-25

Diarienummer 0130/22

Handläggare

Peter Hermansson

Telefon: 031-368 00 19

E-post: peter.hermansson@stadshuset.goteborg.se

Revidering av Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning till följd av ny intäktsrekommendation

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Reviderad version av Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antas.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige gav, i samband med beslut om budget 2021-11-11 § 4, kommunstyrelsen i uppdrag att revidera Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning till följd av den nya intäktsrekommendation RKR R2. Den nya intäktsrekommendationen innebär bland annat att exploateringsbidrag och privata investeringsbidrag ska intäktsredovisas samma år som de inbetalas. Tidigare har dessa inkomster successivt intäktsredovisats i takt med investeringens nyttjande och förbrukning och har därmed matchats mot avskrivningen.

Förändringen får stor påverkan på kommunens resultat. I den fas som Göteborg Stad befinner sig i, med hög exploateringstakt, blir effekterna initialt att resultatet förstärks kraftigt. I Göteborgs Stads budget för 2022–2024 konstateras att resultateffekten av den nya rekommendationen ställer krav på förändrad bedömning i ekonomistyrningen. Därför ges kommunstyrelsen i uppdrag att revidera Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning så att resultatnivån beräknas exklusive dessa intäkter. Stadsledningskontoret föreslår att inriktningen ändras från nuvarande formulering:

”Staden bör över en rullande tioårsperiod uppnå ett resultatöverskott, inkluderat utdelning från de kommunala bolagen, motsvarande minst två procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.”

till:

”Staden bör över en rullande tioårsperiod uppnå ett resultatöverskott, exkluderat exploateringsbidrag och privata investeringsbidrag, motsvarande minst två procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.”

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kommunfullmäktiges beslutade finansiella inriktningarna för god ekonomisk hushållning utgör ett ramverk och utgångspunkt för att styra mot en långsiktigt ekonomiskt hållbar

utveckling i staden. När förutsättningarna förändras, så som i detta fall, är det därför viktigt att riktlinjerna anpassas efter de nya förutsättningarna.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter utifrån dessa dimensioner. Dock beaktas såväl den ekologiska som den sociala dimensionen i stadens årliga budget då de ekonomiska målen konkretiseras och prioriteringar görs.

Bilagor

1. Nu gällande Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning
2. Reviderad version av Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning

Ärendet

Kommunstyrelsen har i detta ärende att ta ställning till reviderade riktlinjer för god ekonomisk hushållning i enlighet med det uppdrag som gavs i kommunfullmäktiges budget 2021-11-11 § 4.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige gav, i samband med beslut om budget, 2021-11-11 § 4 kommunstyrelsen i uppdrag att revidera Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning till följd av den nya intäktsrekommendation RKR R2. Den nya intäktsrekommendationen gäller från och med 2020 och innebär bland annat att exploateringsbidrag och privata investeringsbidrag ska intäktsredovisas samma år som de inbetalas. Tidigare har dessa inkomster kunnat periodiseras och matchas mot anläggningens avskrivning, men den nya rekommendationen medger inte längre någon successiv intäktsföring under anläggningens nyttjandetid.

Förändringen får stor påverkan på kommunernas resultat. I den fas som Göteborgs Stad befinner sig i, med hög exploateringstakt, blir effekterna initialt att resultatet förstärks kraftigt. År 2020, det första året med den nya rekommendationen, blev resultateffekten ett ökat resultat för kommunen med 96 mnkr. År 2021 blev resultateffekten ett ökat resultat med 203 mnkr. I *Förutsättningar för budget Göteborg Stad 2022–2024*, som överlämnades till kommunstyrelsen 2021-05-19 § 439, lämnas en bedömning för den kommande treårsperioden som innebär en ännu större årlig resultateffekt under de kommande åren.

I stadens riktlinjer för god ekonomisk hushållning, kommunfullmäktige 2019-09-12 § 29, framgår under rubriken giltighetstid att: *”För att fylla sitt syfte som ett användbart redskap och för att skapa riktning och hjälp vid vägval kopplat till långsiktiga ekonomiska åtaganden är det viktigt att riktlinjerna utgör ett levande dokument som upplevs som relevant över tid. Förändringar av riktlinjen skall ske då så krävs, dock minst i samband med varje ny mandatperiod.”* I Göteborgs Stads budget för 2022–2024 konstateras att resultateffekten av den nya rekommendationen ställer krav på förändrad bedömning i ekonomistyrningen. Kommunstyrelsen ges därför i uppdrag att revidera Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning så att resultatnivån beräknas exklusive dessa intäkter. Stadsledningskontoret föreslår att resultatriktningen ändras från nuvarande formulering:

”Staden bör över en rullande tioårsperiod uppnå ett resultatöverskott, inkluderat utdelning från de kommunala bolagen, motsvarande minst två procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.”

till:

”Staden bör över en rullande tioårsperiod uppnå ett resultatöverskott, exklusive exploateringsbidrag och privata investeringsbidrag, motsvarande minst två procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.”

Justeringen innebär att intäkter från exploateringsbidrag och privata investeringsbidrag exkluderas när resultatet utvärderas i förhållande till det långsiktiga tvåprocentiga resultatmålet. Exploateringsbidrag och privata investeringsbidrag inkluderar i detta fall också värdet av exploatörs överlämnande av allmän plats samt motsvarande del av försäljning av exploateringsfastighet som tidigare skuldförts.

Stadsledningskontorets förslag innebär också att förtydligandet om att resultatet även inkluderar utdelning från de kommunala bolagen tas bort. Förändringen har ingen betydelse i praktiken utan föreslås endast då stadsledningskontoret menar att det blir mer logiskt och tydligt att endast ange de poster som undantas vid utvärdering av resultatmålet.

Stadsledningskontorets bedömning

Kommunfullmäktiges beslutade finansiella inriktningarna för god ekonomisk hushållning utgör ett ramverk och utgångspunkt för att styra mot en långsiktigt ekonomiskt hållbar utveckling i staden. När förutsättningarna på olika sätt förändras är det därför viktigt att värdera eventuella behov av anpassningar av riktlinjerna. De förändrade redovisningsprinciperna får stor påverkan på kommunens redovisade resultat. Stadsledningskontoret menar därför att det är av vikt att anpassa riktlinjerna utifrån förändringarna.

Stadsledningskontoret kan vidare konstatera att utredningen ”En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner” (SOU 2021:75) innehåller förslag om lagförändringar som gör att stadens riktlinjer för god ekonomisk hushållning i ett senare skede kan komma att behöva ses över i sin helhet. Utredningen föreslår bland annat att fullmäktige varje mandatperiod ska anta program för god kommunal hushållning som omfattar minst tio år, för kommunen, för hel- och delägda kommunala bolag, kommunala stiftelser och föreningar.

Magnus Andersson
Ekonomidirektör

Eva Hessman
Stadsdirektör

Göteborgs
Stad

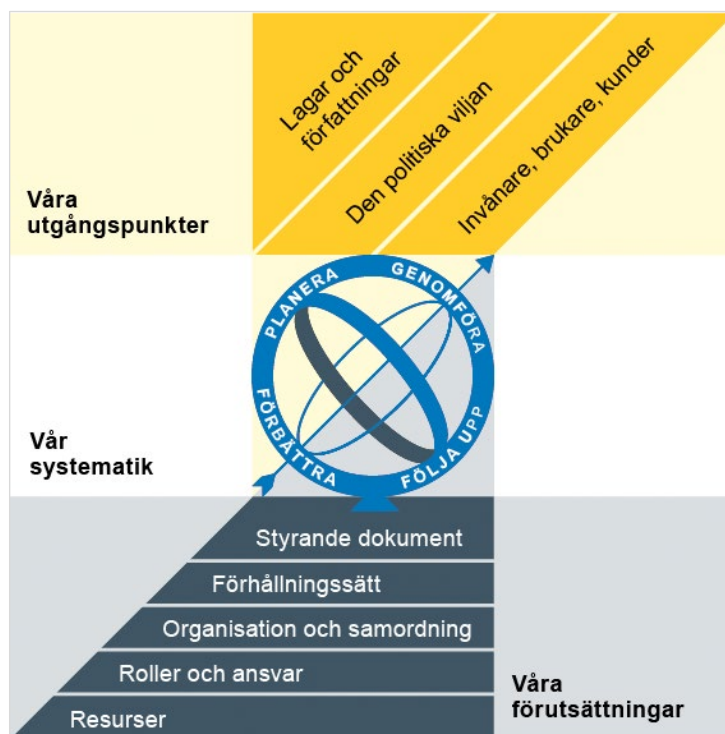
Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning samt resultatutjämningsreserv

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads storsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

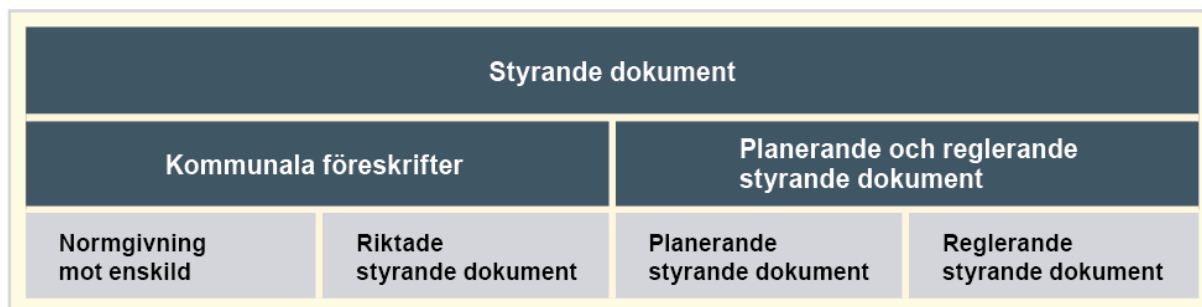

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning samt resultatutjämningsreserv			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Kommunfullmäktige	Diarienummer: 0625/19	Datum och paragraf för beslutet: KF 2013-11-07 §21 Dnr 0984/13
Dokumentsort: Riktlinje	Giltighetstid: Fr o m 2020 och tills vidare	Senast reviderad: KF 2019-09-12 § 29	Dokumentansvarig: Ekonomidirektören
Bilagor: Nej			

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Syftet med denna riktlinje.....	3
1.2 Vem omfattas av riktlinjen.....	3
1.3 Giltighetstid.....	3
1.4 Bakgrund.....	3
1.5 Lagbestämmelser.....	4
1.6 Koppling till andra styrande dokument.....	4
1.7 Vägledning och avsteg.....	4
2. Riktlinje för god ekonomisk hushållning	5
2.1 Vägledande principer.....	5
2.2 Inriktningar för god ekonomisk hushållning.....	5
Finansiella inriktningar kommunkoncernen.....	5
Finansiella inriktningar kommunen.....	5
Inriktning för verksamheten.....	5
2.3 God ekonomisk hushållning i budgeten.....	5
2.4 Bedömning och utvärdering.....	6
3. Riktlinje för resultatutjämningsreserv (RUR)	7
3.1 Vägledande principer.....	7
3.2 Reservering och avsättning.....	7
3.3 Storlek.....	7
3.4 Disponering.....	7
3.5 Beslut om reservering och disponering.....	8
3.6 Redovisning.....	8

1. Inledning

1.1 Syftet med denna riktlinje

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallagen besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Riktlinjerna anger ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi som sträcker sig längre än budgetperspektivet på ett eller tre år.

I kommunallagen framgår också att om en kommun har beslutat sig för att använda resultatutjämningsreserv (RUR) så skall riktlinjerna också omfatta hanteringen av den.

1.2 Vem omfattas av riktlinjen

Denna riktlinje gäller för kommunfullmäktige. Stadens nämnder och styrelser måste förhålla sig till riktlinjerna så att verksamheten över tid bedrivs ändamålsenligt och bidrar till en hållbar utveckling och en god ekonomisk hushållning utifrån ett helhetsperspektiv.

1.3 Giltighetstid

För att fylla sitt syfte som ett användbart redskap och för att skapa riktning och hjälp vid vägval kopplat till långsiktiga ekonomiska åtaganden är det viktigt att riktlinjerna utgör ett levande dokument som upplevs som relevant över tid. Förändringar av riktlinjen skall ske då så krävs, dock minst i samband med varje ny mandatperiod.

1.4 Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, det vill säga kommunkoncernen.

God ekonomisk hushållning kännetecknas enligt lagstiftningen av att en kommun inte bör förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. Det kommunala balanskravet innebär att det i grunden ska råda balans mellan utgifter och inkomster.

Lagen har utformats så att det är upp till varje kommun och landsting att definiera innebörden av god ekonomisk hushållning. För att få till stånd en sådan definition på lokal nivå har krävts att mål tas fram kopplat till god ekonomisk hushållning.

Tidigare riktlinjer beslutades av kommunfullmäktige första gången 2013-11-07 (handling 2013 nummer 166) i anslutning till då genomförd lagstiftningsförändring. I beslutet angavs att ”värdering av eventuella förändringsbehov i de fastställda riktlinjerna för god ekonomisk hushållning och tillämpning av RUR sker i samband med varje ny mandatperiod eller då så krävs till följd av förändrade förutsättningar”.

Dessa nya riktlinjer har uppdaterats utifrån ny mandatperiod och förändrad lagstiftning som innebär ett tydligare krav på att riktlinjer för god ekonomisk hushållning även skall innefatta koncernen. De tidigare riktlinjers ändamålsenlighet har värderats och bidragit till ett antal justeringar.

Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning innehåller även förslag till hanteringsordning för resultatutjämningsreserv. Resultatutjämningsreserven kan användas för att utjämna intäkterna för staden över en konjunkturcykel. I dessa riktlinjer görs förtydligande kring hur stor resultatutjämningsreserven kan vara samt hur mycket som kan tas av reserven när förutsättningarna för det finns.

Följsamhet till såväl de långsiktiga riktlinjerna som de ekonomiska målen i det årliga budgetbeslutet föreslås, i likhet med tidigare beslut, utvärderas i den ordinarie uppföljningsprocessen företrädesvis i samband med årsredovisning och delårsbokslut.

1.5 Lagbestämmelser

Kommunallagen (2017:725) 11 kap. och Lag om kommunal redovisning och bokföring (2018:597) 11 kap.

1.6 Koppling till andra styrande dokument

Riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll.

Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.

Göteborgs Stads Budget.

1.7 Vägledning och avsteg

Dessa riktlinjer pekar ut riktningen och är vägledande när målen för god ekonomisk hushållning måttsätts i Göteborgs Stads Budget.

2. Riktlinje för god ekonomisk hushållning

2.1 Vägledande principer

Riktlinjerna anger ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi som sträcker sig längre än budgetperspektivet på ett eller tre år.

God ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Principen för det finansiella perspektivet är att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat.

Principen för verksamhetsperspektivet innebär att kommunen ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

2.2 Inriktningar för god ekonomisk hushållning

Uttolkning av god ekonomisk hushållning sker utifrån ett antal inriktningar med långsiktiga målvärden:

Finansiella inriktningar kommunkoncernen

- Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent (inkluderat ansvarsförbindelsen för pensionsåtagande för pensioner intjänade före 1998).

Finansiella inriktningar kommunen

- Staden bör över en rullande tioårsperiod uppnå ett resultatöverskott, inkluderat utdelning från de kommunala bolagen, motsvarande minst två procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.
- Egenfinansieringsgraden av investeringar, inklusive utdelning från de kommunala bolagen, bör under en rullande 10-årsperiod uppgå till minst 50 procent men eftersträvas överstiga 60 procent.
- Exploateringsverksamheten skall bedrivas så att inkomster och utgifter över en rullande 10-årsperiod är i balans.

Inriktning för verksamheten

- De mål som fullmäktige formulerar i sitt årliga budgetbeslut utgör också verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. I årsredovisningen görs en samlad analys av dessa utifrån de målvärden som satts.

2.3 God ekonomisk hushållning i budgeten

De långsiktiga värdena i riktlinjen ger vägledning för de målvärden som satts i budgeten. Det innebär att dessa inriktningar skall omsättas till målvärden i stadens budget.

Om indikatorerna måttsätts med lägre ambition än det som framgår av riktlinjen måste detta särskilt motiveras i budgeten.

För koncernen anges soliditetsmålet på samma sätt som i inriktningen, det vill säga ”Soliditet skall uppgå till minst 15 procent”.

2.4 Bedömning och utvärdering

I årsredovisningen och delårsbokslut utvärderas om kommunens och kommunkoncernens utveckling ligger i linje med god ekonomisk hushållning utifrån riktlinjen.

Utvärdering ska också ske på de målvärden som satts i budgeten för de inriktningar som anges i denna riktlinje.

Den samlade bedömningen om god ekonomisk hushållning grundas i utvärderingen. Bedömningen ska också innehålla om det finns behov av justering av målvärden i kommande budgetar för att de långsiktiga målen i riktlinjen kan upprätthållas.

3. Riktlinje för resultatutjämningsreserv (RUR)

3.1 Vägledande principer

Syftet är att skapa möjligheter att utjämna intäkterna över en snabb och kraftigt negativ konjunktursvängning och skapa större stabilitet för verksamheterna.

3.2 Reservering och avsättning

Reservering till en resultatutjämningsreserv får antingen göras på årets resultat efter resultaträkning eller årets resultat efter balanskravsjusteringar. Reserveringen ska baseras på det resultat som är lägst mellan de båda resultaten.

Den maximala årliga reserveringen begränsas av:

Om kommunen har ett positivt eget kapital får den del som överstiger en procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning avsättas.

Om kommunen har ett negativt eget kapital får den del som överstiger två procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning avsättas.

Varken avsättning till eller disposition av resultatutjämningsreserv påverkar kommunens resultat utan sker som en särskild specifikation av kommunens egna kapital i balansräkningen.

3.3 Storlek

Det sammanlagda beloppet för hur stor RUR får uppgå till är 15 procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning (för 2018 motsvarade det 4 694 mnkr).

3.4 Disponering

RUR kan endast disponeras om utvecklingen av årets skatteunderlag i riket ska understiga den genomsnittliga utvecklingen de senaste 10 åren (enligt SKL:s beräkningar) samt om balanskravsresultatet är negativt.

Storleken på disponeringen får maximalt uppgå till motsvarande dubbla värdet som skatteunderlagsutvecklingen understiger det tioåriga genomsnittet. Det vill säga om skatteunderlagets utveckling understiger det tioåriga genomsnittet med 0,1 procent får ett belopp motsvarande 0,2 procent av stadens skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning disponeras.

Medel från RUR får i ovan angivna situationer användas för att nå ett nollresultat.

3.5 Beslut om reservering och disponering

Beslut om planerad användning av medel från RUR fattas i samband med beslut om budget och plan. I samband med årsredovisningen fastställs en eventuell användning av medel från RUR, oavsett om RUR-användningen budgeterats eller ej.

3.6 Redovisning

Redovisning av RUR sker i årsredovisningen kopplat till balanskravsutredningen. Varken avsättning till eller disposition av resultatutjämningsreserv påverkar kommunens resultat utan sker som en särskild specifikation av kommunens egna kapital i balansräkningen.

Göteborgs
Stad

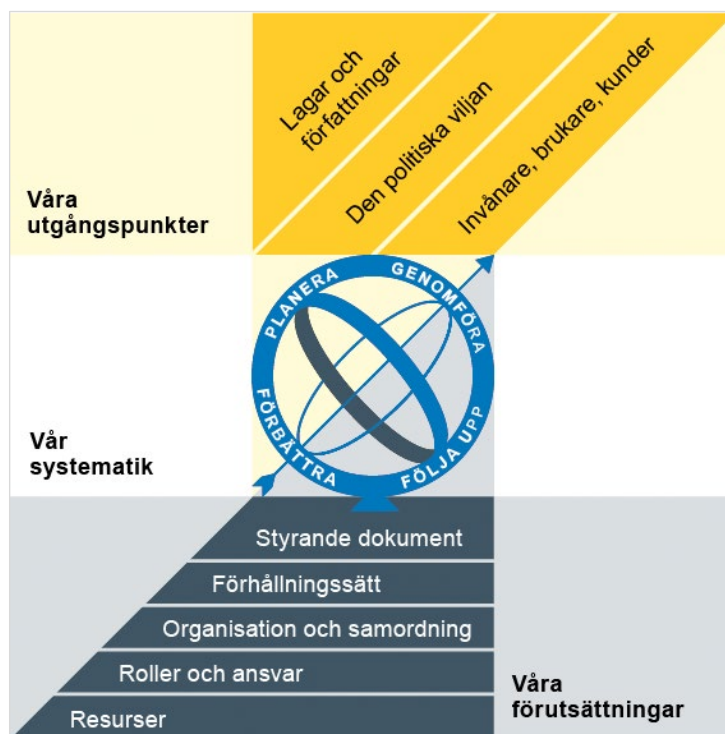
Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning samt resultatutjämningsreserv

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

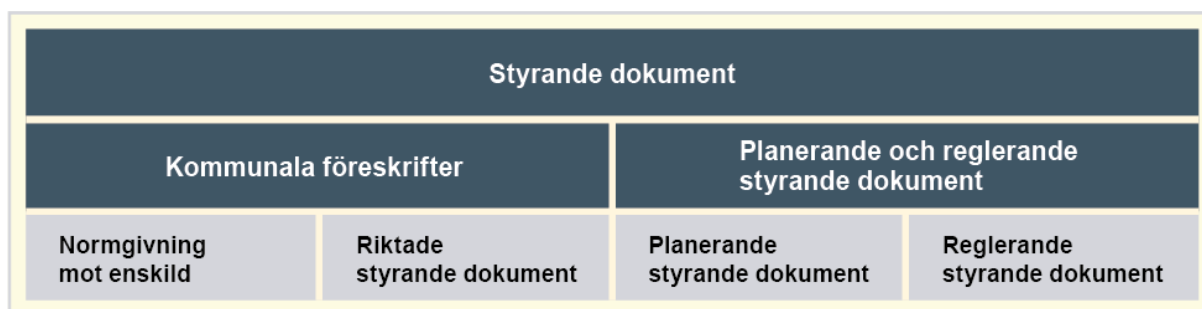

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning samt resultatutjämningsreserv			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Kommunfullmäktige	Diarienummer: 0625/19	Datum och paragraf för beslutet: KF 2013-11-07 §21 Dnr 0984/13
Dokumentsort: Riktlinje	Giltighetstid: Fr o m 2020 och tills vidare	Senast reviderad: KF 2019-09-12 § 29	Dokumentansvarig: Ekonomidirektören
Bilagor: Nej			

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Syftet med denna riktlinje.....	3
1.2 Vem omfattas av riktlinjen.....	3
1.3 Giltighetstid.....	3
1.4 Bakgrund.....	3
1.5 Lagbestämmelser.....	4
1.6 Koppling till andra styrande dokument.....	4
1.7 Vägledning och avsteg.....	4
2. Riktlinje för god ekonomisk hushållning	5
2.1 Vägledande principer.....	5
2.2 Inriktningar för god ekonomisk hushållning.....	5
Finansiella inriktningar kommunkoncernen.....	5
Finansiella inriktningar kommunen.....	5
Inriktning för verksamheten.....	5
2.3 God ekonomisk hushållning i budgeten.....	5
2.4 Bedömning och utvärdering.....	6
3. Riktlinje för resultatutjämningsreserv (RUR)	7
3.1 Vägledande principer.....	7
3.2 Reservering och avsättning.....	7
3.3 Storlek.....	7
3.4 Disponering.....	7
3.5 Beslut om reservering och disponering.....	8
3.6 Redovisning.....	8

1. Inledning

1.1 Syftet med denna riktlinje

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallagen besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Riktlinjerna anger ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi som sträcker sig längre än budgetperspektivet på ett eller tre år.

I kommunallagen framgår också att om en kommun har beslutat sig för att använda resultatutjämningsreserv (RUR) så skall riktlinjerna också omfatta hanteringen av den.

1.2 Vem omfattas av riktlinjen

Denna riktlinje gäller för kommunfullmäktige. Stadens nämnder och styrelser måste förhålla sig till riktlinjerna så att verksamheten över tid bedrivs ändamålsenligt och bidrar till en hållbar utveckling och en god ekonomisk hushållning utifrån ett helhetsperspektiv.

1.3 Giltighetstid

För att fylla sitt syfte som ett användbart redskap och för att skapa riktning och hjälp vid vägval kopplat till långsiktiga ekonomiska åtaganden är det viktigt att riktlinjerna utgör ett levande dokument som upplevs som relevant över tid. Förändringar av riktlinjen skall ske då så krävs, dock minst i samband med varje ny mandatperiod.

1.4 Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, det vill säga kommunkoncernen.

God ekonomisk hushållning kännetecknas enligt lagstiftningen av att en kommun inte bör förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. Det kommunala balanskravet innebär att det i grunden ska råda balans mellan utgifter och inkomster.

Lagen har utformats så att det är upp till varje kommun och landsting att definiera innebörden av god ekonomisk hushållning. För att få till stånd en sådan definition på lokal nivå har krävts att mål tas fram kopplat till god ekonomisk hushållning.

Tidigare riktlinjer beslutades av kommunfullmäktige första gången 2013-11-07 (handling 2013 nummer 166) i anslutning till då genomförd lagstiftningsförändring. I beslutet angavs att ”värdering av eventuella förändringsbehov i de fastställda riktlinjerna för god ekonomisk hushållning och tillämpning av RUR sker i samband med varje ny mandatperiod eller då så krävs till följd av förändrade förutsättningar”.

Dessa nya riktlinjer har uppdaterats utifrån ny mandatperiod och förändrad lagstiftning som innebär ett tydligare krav på att riktlinjer för god ekonomisk hushållning även skall innefatta koncernen. De tidigare riktlinjers ändamålsenlighet har värderats och bidragit till ett antal justeringar.

Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning innehåller även förslag till hanteringsordning för resultatutjämningsreserv. Resultatutjämningsreserven kan användas för att utjämna intäkterna för staden över en konjunkturcykel. I dessa riktlinjer görs förtydligande kring hur stor resultatutjämningsreserven kan vara samt hur mycket som kan tas av reserven när förutsättningarna för det finns.

Följsamhet till såväl de långsiktiga riktlinjerna som de ekonomiska målen i det årliga budgetbeslutet föreslås, i likhet med tidigare beslut, utvärderas i den ordinarie uppföljningsprocessen företrädesvis i samband med årsredovisning och delårsbokslut.

1.5 Lagbestämmelser

Kommunallagen (2017:725) 11 kap. och Lag om kommunal redovisning och bokföring (2018:597) 11 kap.

1.6 Koppling till andra styrande dokument

Riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll.

Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.

Göteborgs Stads Budget.

1.7 Vägledning och avsteg

Dessa riktlinjer pekar ut riktningen och är vägledande när målen för god ekonomisk hushållning måttsätts i Göteborgs Stads Budget.

2. Riktlinje för god ekonomisk hushållning

2.1 Vägledande principer

Riktlinjerna anger ett långsiktigt och strategiskt perspektiv på verksamhet och ekonomi som sträcker sig längre än budgetperspektivet på ett eller tre år.

God ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Principen för det finansiella perspektivet är att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat.

Principen för verksamhetsperspektivet innebär att kommunen ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

2.2 Inriktningar för god ekonomisk hushållning

Uttolkning av god ekonomisk hushållning sker utifrån ett antal inriktningar med långsiktiga målvärden:

Finansiella inriktningar kommunkoncernen

- Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent (inkluderat ansvarsförbindelsen för pensionsåtagande för pensioner intjänade före 1998).

Finansiella inriktningar kommunen

- Staden bör över en rullande tioårsperiod uppnå ett resultatöverskott, exklusive exploateringsbidrag- och privata investeringsbidrag, motsvarande minst två procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.
- Egenfinansieringsgraden av investeringar, inklusive utdelning från de kommunala bolagen, bör under en rullande 10-årsperiod uppgå till minst 50 procent men eftersträvas överstiga 60 procent.
- Exploateringsverksamheten skall bedrivas så att inkomster och utgifter över en rullande 10-årsperiod är i balans.

Inriktning för verksamheten

- De mål som fullmäktige formulerar i sitt årliga budgetbeslut utgör också verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. I årsredovisningen görs en samlad analys av dessa utifrån de målvärden som satts.

2.3 God ekonomisk hushållning i budgeten

De långsiktiga värdena i riktlinjen ger vägledning för de målvärden som sätts i budgeten. Det innebär att dessa inriktningar skall omsättas till målvärden i stadens budget.

Om indikatorerna måttsätts med lägre ambition än det som framgår av riktlinjen måste detta särskilt motiveras i budgeten.

För koncernen anges soliditetsmålet på samma sätt som i inriktningen, det vill säga ”Soliditet skall uppgå till minst 15 procent”.

2.4 Bedömning och utvärdering

I årsredovisningen och delårsbokslut utvärderas om kommunens och kommunkoncernens utveckling ligger i linje med god ekonomisk hushållning utifrån riktlinjen.

Utvärdering ska också ske på de målvärden som satts i budgeten för de inriktningar som anges i denna riktlinje.

Den samlade bedömningen om god ekonomisk hushållning grundas i utvärderingen. Bedömningen ska också innehålla om det finns behov av justering av målvärden i kommande budgetar för att de långsiktiga målen i riktlinjen kan upprätthållas.

3. Riktlinje för resultatutjämningsreserv (RUR)

3.1 Vägledande principer

Syftet är att skapa möjligheter att utjämna intäkterna över en snabb och kraftigt negativ konjunktursvängning och skapa större stabilitet för verksamheterna.

3.2 Reservering och avsättning

Reservering till en resultatutjämningsreserv får antingen göras på årets resultat efter resultaträkning eller årets resultat efter balanskravsjusteringar. Reserveringen ska baseras på det resultat som är lägst mellan de båda resultaten.

Den maximala årliga reserveringen begränsas av:

Om kommunen har ett positivt eget kapital får den del som överstiger en procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning avsättas.

Om kommunen har ett negativt eget kapital får den del som överstiger två procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning avsättas.

Varken avsättning till eller disposition av resultatutjämningsreserv påverkar kommunens resultat utan sker som en särskild specifikation av kommunens egna kapital i balansräkningen.

3.3 Storlek

Det sammanlagda beloppet för hur stor RUR får uppgå till är 15 procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning (för 2018 motsvarade det 4 694 mnkr).

3.4 Disponering

RUR kan endast disponeras om utvecklingen av årets skatteunderlag i riket ska understiga den genomsnittliga utvecklingen de senaste 10 åren (enligt SKL:s beräkningar) samt om balanskravsresultatet är negativt.

Storleken på disponeringen får maximalt uppgå till motsvarande dubbla värdet som skatteunderlagsutvecklingen understiger det tioåriga genomsnittet. Det vill säga om skatteunderlagets utveckling understiger det tioåriga genomsnittet med 0,1 procent får ett belopp motsvarande 0,2 procent av stadens skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning disponeras.

Medel från RUR får i ovan angivna situationer användas för att nå ett nollresultat.

3.5 Beslut om reservering och disponering

Beslut om planerad användning av medel från RUR fattas i samband med beslut om budget och plan. I samband med årsredovisningen fastställs en eventuell användning av medel från RUR, oavsett om RUR-användningen budgeterats eller ej.

3.6 Redovisning

Redovisning av RUR sker i årsredovisningen kopplat till balanskravsutredningen. Varken avsättning till eller disposition av resultatutjämningsreserv påverkar kommunens resultat utan sker som en särskild specifikation av kommunens egna kapital i balansräkningen.